

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“

izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

**Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.**

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

Pri 1 × objavi	Din	p
1/2 str.	600	—
1/2	300	—
1/4	150	—
1/8	75	—
1/16	37	50

VIII. letnik.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1925.

Štev. 18.

Obrtniški dnevi v Sloveniji.

Občeslovensko obrtno društvo v Celju je pred kratkem razposlalo vsem obrtnim društvom v Sloveniji naslednjo okrožnico:

«Na zadnjem občnem zboru našega društva je bil stavljen predlog, naj bi se za obrtništvo v Sloveniji določil gotov dan v letu kot obrtniški praznik. Bila bi to podobna oblika obrtniškega dneva, kakor se isti praznuje na Hrvaškem, oziroma v področju Saveza hrvatskih obrtnika, vsako leto 8. decembra.

Društvo je na svoji seji dne 28. julija sklenilo uvesti razpravo o tem vprašanju in predvsem vprašati za predloge vse ostale bratske organizacije.

Obrtniški dan bi bil po našem mnenju precejšnje organizatorične in izobraževalne vrednosti, ker bi se na tak dan vršili obrtniški zbori po vsej Sloveniji in bi se na vseh teh zborih obravnavale točke, ki bi jih določilo nekako centralno vodstvo.

Zaenkrat ne razpravljamo obširneje o predmetu in stavimo v razmišljanje in rešitev le sledeče predloge:

1.) Kot obrtniški dan za Slovenijo naj se določi 19. marec v vsakem letu.

2.) V svrhu organiziranja obrtniškega dneva naj imenuje vsaka obrtniška društvena organizacija v Sloveniji po enega delegata, a ti delegati naj se sestanejo k skupnemu posvetovanju v tej in morebiti tudi v drugih skupnih zadevah dne 6. septembra t. l. v Celju, v katero svrhu bi naše društvo po vsestranskem pristanku izdalo še posebna vabila.

3.) Ti delegati posameznih društvenih organizacij naj tvorijo forum, pred katerim se razpravljajo vsa potrebna vprašanja enotnega nastopanja slovenskega obrtništva toliko časa, dokler ne oživi zopet Zveza obrtnih društev za Slovenijo.

Prosimo, da se naši predlogi ne omalovažujejo in da na vsak način na nje reagira pritrdilno ali odklonilno vsaka od vabljenih organizacij tako pravočasno, da se lahko še razpošljejo vabila na sestanek.

Z društvem pozdravom:

Predsednik *Iv. Rebek* s. r.»

Ideja, ki jo je dala Občeslovensko obrtniško društvo v Celju, je hvalevredna in v interesu obrtniškega pokreta je, da se jo osvoji in izvede. V današnjih težkih časih, ko se obrtnik mora boriti za svoj obstoj, je še mnogo bolj kakor kdaj prej potrebna skupnost in enoten nastop. Le v svojih zahtevah solidarno in enotno organizirano obrtništvo

bo kos vsem težkočam in bo doseglo ugodnejše razmere. Zaradi tega naj vsa obrtna društva smatrajo dopis Občeslovenskega obrtniškega društva v Celju kot korak naprej k oživitvi tiste obrtniške sile, ki bo spoštovana in uvaževana tudi na merodajnih mestih.

Jakob Zadavec:

Obrtno nadaljevalno šolstvo v Sloveniji.

Iz referata na ljutomerskem obrtnem shodu dne 15. avg. 1925.

I.

Skušal bom podati v kratkih stavkih svoje mnenje o stanju, hiba in potrebah našega obrtnega šolstva. Obrtno šolstvo v Sloveniji urejuje zakon z dne 30. marca 1922. po posebnem učnem načrtu. Obrtne šole delimo v take s pripravljanim razredom in tremi odnošno dvemi razredi.

Obrtnonadaljevalnih šol splošnega značaja imamo 56 z 189 razredi, trgovskonadaljevalnih 8 z 26 razredi, specialnih strokovnih šol pa 10 z 52 razredi, skupaj torej 74 šol z 276 razredi. Od teh je s a m o obrtnih 64 šol z 241 razredi. Med specialne strokovne šole spadajo ljubljanska srednja tehnična šola, puškarska šola v Kranju ter šola za košarstvo v Radovljici. Nekatere industrije vzdržujejo lastne tečaje za vzgojo kvalificiranega delavstva.

Namen obrtnonadaljevalnih šol ni identičen z namenom ljudskih šol, ampak naj ona vcepi vajencu strokovno znanje, predvsem računanje in risanje, znanje komercialnega značaja, domovinoznanstvo, dopisovanje, kalkulacije itd., z eno besedo znanje vseh onih predmetov, ki ga vodijo v pravcu predpriprav za življenje. Zato je pouk na obrtnonadaljevalnih šolah izdatno težji in se od učiteljev poleg splošne izobrazbe zahteva še posebna sposobnost, veselje in zanimanje. V to svrhu pa je potrebno, da dobimo za izobrazbo učiteljstva *posebne učne tečaje*, ker bodo sicer vse doslej dosežene koristi obrtnonadaljevalnih šol ostale nepopolne. Važnost je polagati tudi na to, da se v splošnih obrtnonadaljevalnih šolah po možnosti vrši pouk z vajenci sorodnih strok. Kot posebno važno naj omenim, da je treba polagati pri oproščanju učencev večjo važnost na dobro dovršitev šole ter da je tudi v ostalem treba gojiti večjo skupnost z učiteljstvom pri vzgoji obrtnega naraščaja. Če bo učiteljstvo

videlo, da se vzgaja potom obrtništva in obrtnih za drug zanimanje pri vajeništvu, bo tudi ono vedno raje storilo svojo dolžnost nego tam, kjer vlada brezbriznost in lenoba. Eminentne važnosti so vajeniške razstave, ki v mnogem oziru pokažejo pomanjkljivost teoretičnega in praktičnega pouka.

Večjo pažnjo je treba posvečati rednejšemu obisku obrtnonadaljevalnih šol in bi kazalo mojstrom, ki ne pošiljajo redno svojih učencev v šolo, odvzeti pravico do učencev. Za oproščenje mora vselej veljati predpogoj, da vajenec dovrši obrtnonadaljevalno šolo, sploh pa je že pri izbiri paziti na zadostno osnovno šolsko izobrazbo. Le s tako naobrazbo more vajenec resno slediti pouku v obrtnonadaljevalni šoli.

Naši mojstri često greše s tem, da uporabljajo vajence preveč za domača dela ter jih premalo teoretično in praktično izobrazujejo. Učiteljstvo se mnogokrat pritožuje, da prihajajo učenci prepozno in pretrujeni v šolo in ne morejo radi tega slediti pouku.

Obrtna društva bi morala skrbeti za to, da se pripravijo poučni izleti, lepe gledališke igre ter da se pusti vajencem možnost telovadbe, z eno besedo, da se učencem nudi kolikor mogoče telesne, narodne, etične in družabne vzgoje.

Učni načrt v splošnem ni slab, tudi metoda poučevanja ni slaba, ko se je učitelji drže kakor jim kažejo učna navodila odnosno praktična potreba vzgoje vajeništva. Naj se mi ne zaméri, če konstatiram, da se v tem oziru v mnogih šolah preveč drže splošne teorije in da se premalo skuša teoretični pouk prilagoditi življenjskim potrebam vajeništva. To bi bilo zlasti potrebno pri računstvu, domovinoznanstvu, izbiranju beril itd. Včasih manjka inicijativa učitelja, ponajveč pa je krivo dejstvo, da nam primanjkuje za obrtnonadaljevalne šole specialno naobraženega učiteljstva. — Vzrok temu pa sem že navedel: ker nimamo učiteljskih tečajev za obrtnošolski pouk in ker nam nedostaja sredstev za nakup potrebnih učil.

II.

Finančna stran obrtnonadaljevalnega šolstva pa je bolj žalostna. Kredit za te šole je odločno premajhen. Trebalo bi letno najmanj poldrugi milijon dinarjev, od katerih bi morala država po zakonu prispevati najmanj polovico. Prispevala pa je za prejšnje šolsko leto komaj 200.000 Din. Bog ve, ali bo nova vlada za letošnje leto predlaganih 500.000 Din odobrila. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je za lansko šolsko leto prispevala okrog 185.000 Din, občine 250.000 Din, zadruga, zasebniki, društva itd. 150.000 Din, vsega skupaj torej 785.000 Din, tako da je ostalo nepokritega okrog 700.000 Din. Konstatiram, da trpi obrtnonadaljevalno šolstvo največ na pomanjkanju denarnih sredstev, ker stalno visi v zraku.

Čudno pa je, da je ravno Slovenija glede prispevkov za obrtnonadaljevalno šolstvo najbolj prezirana. Kakor že rečeno je dobila za lansko šolsko leto 200.000 dinarjev, istočasno pa Srbija in Črna gora 6.935.000 dinarjev, Bosna in Hercegovina 360.000 Din, mala Dalmacija 720.000 Din, Vojvodina 837.000 Din.

V očigled takemu položaju je jasno, da obrtno šolstvo trpi na svojem razvoju. Če bi ne bilo toliko hvalevredne obrtniške samozavesti ter priznanja vredne požrtvovalnosti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo ter našega učiteljstva, bi že davno morali zapreti naše učilnice v škodo in sramoto obrtniškega stanu.

Končno moram omeniti še potrebo, da se referat glede obrtnonadaljevalnih šol v mariborski oblasti mora nujno prenesti k velikemu županu v Mariboru in se mora za nadzorstvo teh šol imenovati poseben pedagog, ker še tako dober strokovnjak ne more zmagati dela za obe oblasti. Poseben nadzornik za mariborsko oblast bi v mnogih ozirih koristil razvoju in napredku naših obrtnonadaljevalnih šol.

Vi, obrtniki, pa ne pustite pasti svojih šol. Ostanejo naj naš ponos, ostanejo naj plodonosno naložen kapital v korist učečemu se vajeništvu. Pri vsaki priliki zahtevajmo izpopolnitev teh šol ter roko v roki z našim vrlim učiteljstvom vztrajajmo na začrtani poti!

Tečaj za združne in gremijalne funkcionarje.

Za tečaj za združne in gremijalne funkcionarje, ki ga priredi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in v Mariboru, vlada živahno zanimanje. Doslej se je prijavilo samo obrtnih zadrug (brez gremijev!) iz ljubljanske oblasti 41 s 75 udeleženci, iz mariborske oblasti pa 40 s 57 udeleženci.

Program predavanj je določen sledeče:

- 1.) Ustroj obrtnih zadrug, zvez in Zbornice za trgovino, obrt in industrijo; pristojnost obrtnih oblasti (2 uri).
- 2.) Poslovanje zadrug (4 ure).
- 3.) Važnejše določbe obrtnega reda (2 uri).
- 4.) Važnejše določbe o delavski zakonodaji (dve uri).
- 5.) Ustanove za pospeševanje obrta, obrtne razstave, obrtniški krediti (2 uri).
- 6.) Vajenstvo, obrtno šolstvo, pomagalske in mojstrske preizkušnje (1 ura).
- 7.) Carina in promet (3 ure).
- 8.) O davčnih in taksnih predpisih (2 uri).

V zmislu želj, izraženih od strani zadrug, odnosno gremijev in njihovih zvez, se vrši ljubljanski tečaj predvidoma 12., 13. in 14. septembra, mariborski pa 26., 27. in 28. septembra.

Podrobno obvestilo in navodilo bo poslala pravčasno Zbornica vsem onim zadrugam in gremijem, ki so prijavili svojo udeležbo.

Obrtniški shod v Celju.

V Celju se je vršil v nedeljo dne 23. t. m. obrtniški shod, ki se ga je udeležilo preko 100 obrtnikov. Ti so kot delegati zastopali celokupno obrtništvo celjskega okrožja, kar priča o veliki stanovski zavednosti obrtništva, ki se ni strašilo dolgega pota iz Brežic, Vranskega, Trbovelj itd., da manifestira solidarnost obrtniškega stanu. Shodu je predsedoval predsednik Občeslovenskega obrtniškega društva v Celju, g. Iv. Rebek. G. predsednik je uvodoma pozdravil bivšega ministra g. dr. Kukovca iz Maribora, ki je porabil svojo navzočnost v Celju, da izkaže s posetom obrtniškega shoda obrtništvu svoje simpatije. V nadaljnjih izvajanjih je g. Rebek sprožil misel, da bi se prirejali po vsej državi vsako leto obrtniški dnevi, na katerih naj bi se razpravljalo o položaju in težnjah obrtništva. Za tak dan bi bil primeren n. pr. praznik sv. Jožefa. Na dnevnem redu shoda so bile tri točke: 1.) Delavski zakoni (poročevalec g. Založnik iz Maribora). 2.) Davčne zadeve (poročevalec g. Žagar iz Ljubljane) in 3.) Obrestna

mera (poročevalec g. Lesničar iz Celja). O delavskih zakonih je podal g. Založnik lepo zaokroženo poročilo, ki je vsebovalo vse težnje obrtništva glede zavarovanja delavcev in glede zakona o zaščiti delavcev. O zavarovanju delavcev je g. Založnik poročal, da je predrago in da ne nudi delavstvu za visoke prispevke onih ugodnosti, ki bi jih smelo upravičeno zahtevati, ako naj zakon o delavskem zavarovanju v polni meri izpolnjuje svojo socialno nalogo. V detajlnih izvajanjih je g. poročevalec omenjal zavarovanje vajenca, volitve v središnji in okrožni urad in glede teh zastopal mnenje, naj bi se ne izvedle, dokler se zakon o delavskem zavarovanju ne novelira, ker bi spričo kompliciranega volilnega reda preveč stale. Grajal je tudi zidanje hiš in palač v Ljubljani in v Zagrebu, ki daleko presegajo sedanje, pa tudi bodoče potrebe te socialne uprave, ki mora stremeti za tem, da svoje poslovanje poenostavi in poceni. O zakonu o zaščiti delavcev je g. Založnik omenjal, da so nekatere določbe v teoriji prav lepe in tudi upravičene, a v praksi so se izkazale za neizvedljive in je nadalje navajal, v katerem oziru je zakon potreben reforme. Med drugimi je grajal določila o vodstvu registra delavcev, o dečjih domovih in o dolžnosti podjetnika, da mora na svoje stroške nuditi prvo ambulantly pomoč delavcu. O krasnem poročilu se je razvila živahna debata, v katero je med drugim posegel tudi g. dr. Kukovec, posebno temperamentno pa g. Bizjak, ki se je odločno zavzel za takojšnje volitve v središnji in okrožni urad in za ustanovitev posebnih okrožnih uradov v Mariboru in v Celju, sploh priporočal intenzivnejše stike med obrtništvom mariborskega in celjskega okrožja. K drugi točki dnevnega reda je g. Žagar podal najprej pregled naše davčne obremenitve s posebnim oziranjem na obrtniški stan in opozarjal na zanimive podatke, ki nam jih nudi pred kratkim objavljena statistika o obremenitvi, katero povzročajo avtonomne doklade. Finančni delegaciji smo lahko hvaležni za objavo, naša stvar pa je, da se držimo naukov, ki nam jih dajejo številke. V nadaljnjih izvajanjih se je g. poročevalec dotaknil tudi naše davčne prakse in vzel v zaščito uradništvo, kateremu se pripisuje skoro izključna krivda za našo davčno preobremenitev. Preobremenitve pa ni krivo uradništvo, ampak edino zakoni, po katerih se mora uradništvo ravnati. Zato mora biti naše stremenje, da se zakoni omilijo, posebno da se zniža dohodnina in hišnonajemninski davek, ki sta najbolj občutna, in da se malo obrtništvo brezpogojno oprosti davka na poslovni promet in ne veže oprostite na tako ozkosrčne pogoje, katere more izpolniti samo navaden krpar. V nadaljnjih izvajanjih je g. Žagar poročal o izenačenju davčnih bremen in izrazil pomisleke proti optimizmu v tej smeri, kajti na tem izenačenju niso interesirani ravno oni, ki imajo v rokah moč in vlado. — Zborovalci so pazno sledili poročevalčevim izvajanjem in se na koncu z živahnim pritrjevanjem zahvalili gospodu poročevalcu za njegova izvajanja.

Končno je g. ravnatelj Lesničar poročal o obrestni meri na posebno poljuden način in porabil to priliko, da je razpravljal o kreditnem vprašanju obrtništva in o splošnem gospodarskem položaju. Shod je bil eden najlepših, kar jih je priredilo obrtništvo v zadnjih letih in priča o veliki zavednosti obrtništva iz celjskega okrožja, kar je gotovo zasluga v bojih za obrtniške interese osivelega voditelja obrtnikov iz celjskega okrožja, g. Rebeka.

Pooblaščenih stavbni inženjerji in stavbni obrti.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je na podlagi sklepa seje obrtnega odseka podala ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu naslednjo izjavo o vprašanju, da-li potrebuje priviligirani stavbni inženjer za izvrševanje obrta stavbenika tozadevno koncesijo v zmislu stavbnega zakona:

Obrtnopravno razmerje stavbenikov je urejeno za okoliš mariborske in ljubljanske oblasti (Slovenija) in za Dalmacijo s § 15., točkama 6. in 23., še vedno veljavnega obrtnega reda (zakon z dne 5. februarja 1907., št. 26. drž. zak.) ter razpisom trgovinskega ministrstva, m. n. na podlagi čl. IV. tega zakona z dne 16. avgusta 1907., drž. zak. št. 199., in s specijalnim zakonom o stavbnih obrtih z dne 26. decembra 1893., št. 193. drž. zak. Z začasno uredbo o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih z dne 8. oktobra 1924., M. G. br. 27.326, se predpisi o stavbnih obrtih (obrti red in stavbni zakon) niso v ničemer izpremenili ali razveljavili. Kajti ta uredba razveljavlja v svojem 13. členu samo one prejšnje zakone in uredbe, ki se tičejo vprašanja ureditve poklica pooblaščenih inženjerjev in arhitektov, t. j. n. pr. za Slovenijo na podstavi člena V., črke F, izdano ministerijalno uredbo o avtoriziranih (pooblaščenih) civilnih inženjerjih in civilnih geometrih iz leta 1913, št. 77. drž. zak.

Kdor hoče torej izvrševati obrt stavbenika (stavbnega mojstra), za tega veljajo predpisi obrtnega reda in stavbnega zakona; dobiti mora koncesijo za stavbenika in v pogledu usposobljenosti doprinesti dokaze, kakor jih predpisujejo §§ 9., 10., 11. in 12. stavbnega zakona. Oni, ki so dovršili stavbno, odnosno inženjersko šolo na tehniški visoki šoli, morajo namesto predpisane učne dobe dokazati, da so bili prej ali za časa študij zaposleni v stavbni stroki šest mesecev, namesto predpisane prakse šestih let, od tega dve leti kot polir, imajo dokazati samo štiri, odnosno, če imajo diplomo tehniške visoke šole za visoke zgradbe ali za inženjersko stroko, samo tri leta prakse, polirska praksa se v tem primeru ne zahteva. Končno morajo dokazati, da so z uspehom prestali stavbeniški izpit na sedežu velikega župana (v Sloveniji v Ljubljani).

Ako torej hoče v predmetnem primeru postati prosilec stavbenik v Sloveniji, mora izpolniti — ne oziraje se na to, da-li je pooblaščen inženjer — pogoje v Sloveniji veljavnega obrtnega reda in stavbnega zakona.

Identično stališče je zavzemala za časa veljavnosti gori citirane, odnosno pred njo veljavne avstrijske uredbe, ki je v bistvu identična z našo o pooblaščenih inženjerjih, tudi avstrijska upravna praksa, kar dokazuje razsodba upravnega sodišča z dne 28. junij 1912., št. 5813., Budwinski itd., številka 9054/A.

Obiščite vsi
V. Ljubljanski semenj
od 29. avgusta do 8. septembra 1925.

Mnenje o obrtniški organizaciji.

Pod gornjim naslovom je priobčil «Obrtni Vestnik» v svoji zadnji številki članek g. Blaža Zupanca iz Laškega. Ne samo pri meni, ampak tudi pri vseh drugih tovariših, s katerimi sem prišel zadnje dni v dotiko in ki čitajo naš Vestnik, pri vseh so izvajanja g. Zupanca naletela na odpor.

Sem in bom vedno zastopal stališče, da se obrtništvu dá pomagati samo s tem, da se strokovno izpopolni in v to dosegajo zahtevajo tudi naše organizacije, da je treba točno odmerjene dobre učne dobe, pomočniške dobe z izpitom in da se obrt še bolj dvigne, da pridemo počasi do one veljave, kakor jo uživajo obrtniki v sosednjih državah, smo postavili tudi zahtevo po mojstrski preizkušnji. Samo ako bomo v svojem obrtu popolnoma usposobljeni, bomo mogli dvigniti svojo stroko in se bo mogel dvigniti tudi obrtniški stan v vsakem oziru. Ako pa ostanemo polovičarji, ako sami podpiramo fušarstvo, tedaj se ne smemo čuditi, da obrt propada. Nisem prijatelj inštančnih poti in vem, kako je temu ali onemu težko, ako more moledovati za kako pravico. Da bi pa že samo zbog tega opustili zahtevo po dokazu usposobljenosti, to pač ne sme biti vzrok za obrtnika. Smatrati bi se moralo to po pravici kot podcenjevanje svojega obrta, ako bi trdili, da sme «izvrševati» obrt vsakdo, naj si bo za to usposobljen ali ne. Ne vsakega obrtnika vodijo pri pobijanju šušmarjev zgolj gmotni nagibi, ampak večina stremi s pobijanjem šušmarjev odstraniti iz obrtniških vrst one, ki podkopavajo obrtništvu ugled, ki nudijo konsumentu izdelke, ki so sramota za obrtniške roke! Z razširjanjem takih, recimo svobodomiselnih nazorov, kakor sem jih čital v gornjem članku, čisto gotovo ne bomo pomagali obrtništvu pa tudi ne konsumentu.

Tudi kar se tiče organizacij, se s trditvami gospoda Zupanca nikakor ne morem strinjati. Ne samo, da ni odpraviti prisilnih zadrug, nasprotno, mnenja sem, da, ako bi jih ne bilo, bi jih morali vpeljati. Poglejmo si le malo naokoli. Videli bomo, da imamo le malo organizacij, ki slone na prostovoljni društveni podlagi. Kjer ni zadruge, tam vobče ne najdeš med obrtniki nobenega stika. Če pa tu ali tam zadruge ne deluje dobro, temu ni kriv sistem, ampak smo krivi mi sami. Vsaj imamo načelnike, ki odborovih sej ne skličejo niti enkrat v letu, imamo odbornike, ki sploh ne vedo, da so odborniki; to vse uvidevam in priznam, da je na marsičem grajati. Tudi poznam vrednost prostovoljnih društev, ki morejo prav lepo uspevati poleg zadrug, kajti delokrog enih izpopolnjuje delo drugih, toda smatram, da je za razvoj obrtništvu prisilna združna organizacija neobhodno potrebna. Ako pa zadruge, v kateri si učlanjen, ne deluje tako, kakor bi morala, tedaj imaš pravico pa tudi dolžnost, da nedostatek odpraviš, da vplivaš na svoje tovariše in da pomagaš zadrugi k življenju. Podjetnemu obrtniku ne manjka dela niti v zadrugi, niti v društvu. Udejstvuje se lahko povsod, da ima le dobro voljo. Dobre volje pa je med nami zelo malo, zlasti ko gre za skupne stvari. V nobenem stanu ne najdeš tako malo razumevanja za skupnost kakor pri nas, zato zastopam mnenje, da ne ubijajmo sistema, ki nas sili k skupnosti, ampak da ga nasprotno izpopolnjujemo, da hibe, tam kjer so, odstranimo, da bodo mogle naše organizacije izvrše-

vati svoj namen. Deluj pri svoji zadrugi, deluj tudi marljivo pri svojem društvu, kjer ga ni, tam ga skušaj ustanoviti, eno kakor drugo je obrtništvu potrebno, zato ne razdirajmo, ampak zidajmo, zidajmo!

Star obrtnik.

Glas iz obrtnih organizacij.

Hvalevredno, morda včasih še celo prestrogo je postopanje Orjune, ki nsstopa proti uslužbencem kakor tudi delavcem tuje narodnosti pri naših podjetjih. Prav prijazon bi ji nasvetovali še hvaležnejše polje, katerega se, žal, še do danes ni oprijela. In sicer to, da pomaga izbrati vsa tista v nebo vpijoča postopanja državnih oblasti, ki naročajo raznovrstne nabave v Nemčiji in Avstriji, katere nabave bi pa v enaki kakovosti mogla izvršiti domača podjetja, in potem prav po orjunaško nastopiti proti tistim, ki trosijo na stotine milijonov našega denarja v tuje države, doma je pa na tisoče brezposelnih, med njimi tudi Orjunaši.

To delo bi bilo sedaj najnujnejše, pri kojem bi tudi Orjuna prišla dobro na svoj račun. **Prizadeti.**

Razno.

Občeslovensko obrtno društvo v Celju je sklicalo v četrtek dne 13. avgusta t. l. v Narodni dom sestanek članstva, na katerega je povabilo tudi gosp. Založnika, obrtnozadružnega komisarja iz Maribora. Ta je podal nekatere smernice za zborovanje obrtništvu iz savinjskega okrožja, določeno na nedeljo 23. avgusta. Prereševala so se važna vprašanja. Med drugim se je načela debata o bližajočih se volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Potrebna pojasnila je podal gospod predsednik Rebek. K delavskemu zakonu je navedel nekaj pomislekov g. Bizjak. Razpravljalo se je vsestransko stvarno. — Društvo je priredilo šesttedenski knjigovodstveni tečaj. Naše obrtništvu je to priliko pridno izkoristilo. Sestanka se je udeležil tudi učitelj g. Wudler, ki je vodil pouk. V imenu društva se mu je zahvalil za vzoren in strokovnjaški pouk g. Rebek. — Občeslovensko obrtno društvo je storilo z izposlovanjem tečaja našim obrtnikom nemalo uslugo. Za tekoče leto ima v načrtu polno nalogo, želimo le, da bi vse to izvršilo z uspehom kakor doslej.

Seznami vajencev in vajenk za obrtnonadaljevalne šole. Šolski odbor obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani je poslal Zvezi obrtnih zadrug naslednji dopis: «Ponavljajoč poziv z dne 16. junija 1925., št. 117., pripominjamo, da morajo biti sezname vajencev in vajenk, ki so dolžni posecati obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani, predloženi semkaj najkasneje do 10. septembra 1925. Zveza pozovi torej obrtne zadruge, da ji sezname čimprej pošljejo. Pouk se začne s 1. oktobrom 1925. Dotlej bodo vodstva izvršila vpisovanje vajencev in razdelitev po razredih, da se lahko s poukom takoj prične. Vajencev, ki jih zadruge s seznamom pravočasno ne prijavijo, se letos več ne sprejme v šolo. Predsednik: Dr. Dinko Puc.»

Kočevje. V nedeljo dne 19. julija 1925. smo obhajali posebno slavlje: združno vodstvo je na slavnosten način izročilo vajencem in vajenkam, ki so bili na ljubljanski vajeniški razstavi letos odlikovani, priznalna pisma in denarne nagrade. Ta slavnost je imela sledeči potek: Na povabilo združnega načelnštva so se zbrali na ta dan v veliki sobi osnovne šole ob 10. uri dopoldne zastopnik srezkega poglavarstva komisar g. Dereani, mestni župan

g. dr. Ivan Sajovic, ravnatelj tukajšnje državne realne gimnazije g. Burger, deželni šolski nadzornik v p. g. Josip Novak, ravnatelj Merkantilne banke v Kočevju g. Sulič, ravnatelj zavoda za slepe g. Metilka, nadučitelj g. Trošt in učitelj g. Jaklič. Nadalje je prišlo mnogo mojstrov in mojstvic ter vsi vajenci in vajenke, ki so imeli svoja dela razstavljena. Zadrufni načelnik kolarski mojster g. Ivan Mandelc je otvoril slavnost in pozdravil najprvo zastopnike imenom ter obrtnike in vajence skupno. Obrazložil je v jedrnatih besedah pomen odlikovanja lepega števila vajencev in vajenk za nje same in za naše obrtništvo. Na koncu svojega nagovora se je zahvalil mestni občini kočevski in Merkantilni banki v Kočevju za blagohotno denarno naklonitev 2000 in 1000 Din in vsem navzočim, da so se povabilu odzvali v tako častnem številu, kar je znak, da tudi višji krogi našega meščanstva spoštujejo in vpoštevajo domače obrtništvo. Nato je vsakemu odlikovancu izročil iz Ljubljane dobljene diplome in hranilnično knjigo s 100 Din. Po razdelitvi se oglašil k besedi mestni župan g. dr. Ivan Sajovic in naglašal v daljšem govoru zasluge našega obrtniškega naraščanja za mesto Kočevje, ker je s svojim delom pokazal širši javnosti Slovenije, kaj zna, da je marljiv, priden in vztrajen v napredku. Pohvalil ga je in vzpodbujal, naj vztraja na tej poti, kar bo vedno njemu v korist. Veleindustrijec g. Anton Kajfež je dal izraz svoji radosti na tem, da imamo priliko obhajati danes v našem mestu tako lepo slavnost v gorkih besedah, in da se imamo za to zahvaliti najprvo našemu domačemu obrtništvu, marljivemu zadrufnemu načelništvu in našem vzornemu obrtniške-mu naraščanju. Poudarjal je, da je kočevska zemlja nerodovitna, skalnata in ni v stanu preživljati sicer pridno in trezno prebivalstvo. Prenehal je vir krošnjarstva in zato je nujno potrebno, da se poiščejo in najdejo drugi viri zaslufka in tako obstanka za naše prebivalstvo. V prvi vrsti je za to poklican obrt, pogoji za razcvit in razširjenje delovanja na tem polju so dani, ker ima Kočevje mnogo lesa. Domača industrija in rokodelstvo morata nadomestiti vse izgubljene vire in nuditi prebivalstvu temelje za obstanek. Gospa Fabijan se je zahvalila v toplih besedah v imenu navzočih obrtnikov zadrufnemu načelništvu in en vajenec v imenu vajencev. S tem se je končala ta redka in lepa slavnost.

Čevljarska obrtna zadruga v Ljubljani naznanja interesentom, da se vrši redna pomagalska preizkušnja v nedeljo dne 6. septembra t. l. Tozadevne prijave se sprejemajo najkasneje do 2. septembra v zadrufni pisarni v Hrenovi ulici 4.

Načelstvo.

Reorganizacija zavarovanja delavcev. Ministrstvo za socialno politiko je sklenilo, da pristopi k odločni reorganizaciji delavskega zavarovanja, ker so se v poslednjem času v tej instituciji pojavile ogromne pasive. Pred reorganizacijo bo posebna komisija pregledala dosedanje delovanje institutov za zavarovanje delavcev.

Izpremembe v stanju industrijskih in obrtnih podjetij v času od 1. aprila do 30. junija 1925. — Po statistiki, katero sestavlja na podlagi uradnih podatkov zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani o obrtnem gibanju, se je v II. četrtletju t. l. v zborničnem področju prijavilo 660, odjavilo pa 312 obratov. Znatnejše gibanje izkazujejo sledeče stroke: kovači prijav 28 (odjav 11), ključavničarji 14 (1), kolarji 17 (4), žage 10 (5), mizarji 55 (20), krojači 33 (16), šivilje 108 (20), čevljarji 86 (31), brivci 11 (2), mlini 24 (16), peki 26 (22), mesarji 26 (14), izvoščki z avtomobilom 22 (1), gostilne 44 (79). — Vseh obratov se je izdatno več prijavilo, nego odjavilo. Edino izjemo tvori gostilničarski obrt, ki se odpoveduje zaradi visokih točilnih taks, kajti te takse absorbirajo pri manj-

ših obratih znaten del dobička, če ga v nekaterih primerih celo ne presegajo. Največji porast izkazuje damsko krojaštvo, ki pa zadeva vsaj po veliki večini obrate, ki so se do prijave izvrševali brez obrtnega lista. V ostalih strokah je gibanje kolikor toliko normalno, edino pomnožitev avtotaks kaže, da se naše prevoznitstvo modernizira.

Produkcija petroleja 1924. Angleško-nizozemska družba «Royal Dutch» priobčuje podatke petrolejske produkcije v letu 1924., a ne celotne, temveč samo od svojih podjetij. Da vidimo, kako ogromna je ta družba, priobčujemo produkcijo v letih 1923. in 1924., v metrskih tonah.

	1923	1924
Nizozemska Indija (razen Džambi)	2,764.451	2,819.917
Džambi	—	5.686
Saravak (na otoku Borneo)	567.227	599.392
Egipet	152.830	162.815
Rumunija	414.122	450.590
Podjetje Corona v Mehiki	4,632.831	2,694.876
Venezuela	538.869	1,162.481
Roxana v Uniji	1,918.115	1,898.068
Podjetja v Kaliforniji	3,697.586	3,594.285
	14,686.031	13,388.110

Produkcija se je zmanjšala, in sicer v prvi vrsti radi Mehike. Vrelci v Corona so dosegli maksimum leta 1923. in so začeli nato pešati, tako zelo, da ostala produkcija njih zmanjšane produkcije ni mogla izravnati. Sicer je ostalo vse približno na prejšnji višini, razen Venezuele, ki je dvignila produkcijo za 623.612 ton = 116 odstotkov.

Pobiranje državne trošarine od petjota. Generalna direkcija posrednih davkov je dne 17. junija t. l. pod št. 39.630 izdala sledeče navodilo: «Ker se je generalna direkcija posrednih davkov uverila, da se na področju ljubljanske in mariborske oblasti ne pobira trošarina na petjot, kar ni v skladu s točko 3. člena 108. trošarinskega pravilnika, se na podstavi člena 68. zakona o državni trošarini odreja, da se od petjota mora pobirati državna trošarina po 25 Din na 100 litrov.

Maksimalna teža za vzorčne kovčge. Trgovski potniki oddajajo na železnici pogosto vzorčne kovčge, ki presegajo dopustno težo. Ministrstvo je zaradi tega naročilo vsem postajam, da se ravnajo strogo po predpisih. Na eno vozno karto se sme oddati samo 150 kg prtljage, in sicer ne smejo posamezni prtljažni komadi presegati teže 75 kg.

Pospeševanje bombaževih nasadov v Angliji in kolonijah. Izza zaključka vojne si Anglija veliko prizadeva, da dvigne bombažovo produkcijo toliko, da bi sama krila potrebe domače tekstilne industrije. Stremi se za popolno neodvisnost glede tega predmeta, posebno v Združenih državah, ki imajo vsled svoje nadprodukcije vodilno vlogo na bombaževem tržišču in s tem vplivajo na svetovne cene bombaža. V letu 1920. je angleška vlada ustanovila posebno družbo, kateri je poverila nalogo, da nadzoruje razvoj bombaževih nasadov, izvede znanstvene poizkuse in preišče klimatične razmere v pasameznih kolonijah, izdelava načrte za namakanje in v okvirju svoje kompetence in finančnih sredstev s sodelovanjem kolonij poveča površino bombaževih nasadov. Iz poročila družbe o delovanju v prvih štirih letih obstoja se more sklepati, da je v kolonijah z ugodnimi klimatičnimi razmerami ta panoga poljedelstva izdatno napredovala in da je tudi tamonjne domače prebivalstvo vsled ugodnih materialnih uspehov že uvidelo koristi, katere mu donaja. Gre predvsem za kolonije v vzhodni Afriki (Uganda, Kenya, Tanganjika, Rhodesna, Južna Afrika), ki so bombažovo produkcijo izza leta 1914. popetorile. Razvoj bombaževih na-

sadov dokazuje statistika, po kateri se je bombaževa produkcija izza leta 1914. v vseh kolonijah izdatno zvišala in v letu 1924. že dosegla 7,665.000 bal. Svetovna produkcija v letu 1924. je znašala približno 24,960.000 bal, od teh odpade 13,153.000 bal na Združene države. Anglija producira torej sedaj približno 33 % svetovne produkcije in skoro 60 % ameriške produkcije, dočim je producirala pred vojno samo 28 % svetovne in ne popolnoma 51 % ameriške produkcije.

Listnica upravnštva. Zaradi zvišanih tiskovnih stroškov «Obrtnega Vestnika» smo primorani zvišati naročnino za drugo polovico l. 1925. za 10 Din. Prosimo vse naročnike, ki niso še poravnali naročnine, da to takoj store ter pošljejo za l. 1925. 10 Din več. Oni naročniki pa, ki so že poravnali naročnino, naj nam istotako takoj pošljejo še razliko poviška 10 Din. V svrhu nakazila prilagamo današnji številki položnice čekovnega zavoda.

Upravnštvo «Obrtnega Vestnika» v Ljubljani.

Prizadevanje za povzdigo Reke. Trgovska in obrtniška zbornica na Reki je povabila vse gospodarske organizacije in korporacije na Ogrskem na konferenco, ki se je te dni vršila na Reki. Na konferenci se je razpravljalo reško vprašanje. Rečani bi radi usmerili ogrski pomorski promet preko Reke. V to svrhu naj bi se s sodelovanjem ogrskih bank osnoval na Reki lombardni kreditni zavod, ki naj bi z lombardiranjem vskladiščenega blaga pospeševal trgovski promet.

Medsebojna poravnava privatnopravnih dolgov in terjatev naših ni italijanskih državljanov. Italija in naša država sta v Nettunu sklenili dne 20. julija celo vrsto konvencij, med katerimi je najvažnejša konvencija o poravnavi privatnopravnih dolgov in terjatev obojestranskih državljanov. O konvenciji je naš zunanji minister dr. Ninčič izjavil te dni časnikarjem sledeče: Ta konvencija je bila potrebna, ker ni v mirovni pogodbi določeno, po kakšnem ključu in v kakšni valuti naj se poravnajo privatnopravni dolgovi v bivših avstro-ogrskih kronah v obeh državah. V konvenciji je uveljavljeno načelo, da se za eno avstro-ogrsko krono plača 25 par, a ne, kakor so zahtevali italijanski upniki, 60 centezimov. Za to načelo so v konvenciji določene nekatere izjeme. Tako bodo plačali oni, ki so na dan izmenjavanja avstro-ogrskih novčanic stanovali v Julijski Benečiji in so se šele pozneje preselili v našo državo, svoje obveze v lirah po italijanski relaciji in po isti relaciji dobili plačane tudi svoje terjatve, ker je za nje italijanska relacija že stopila v veljavo. Drugo izjemo tvorijo hipoteke v Italiji, katere bo treba poravnati v lirah, ker obstoja v tej valuti tudi protivrednost. Isto velja za hranilne knjižice naših državljanov. Italijanski denarni zavodi jih bodo honorirali v lirah, ako se glase na prinositelja ali če se morejo prinositelju plačati brez legitimacije. V prvih dveh primerih more dolžnik, ako dokaže, da bi brez gospodarske propasti ne mogel poravnati svoje obveze, prositi sodišče, da zniža dolg.

Načrt predora pod cesto Dover—Calais. Skoraj dve stoletji se že trudi Francija z najrazličnejšimi predlogi za dosego trdne zveze z Anglijo pod najožjo točko Rokavskega zaliva. Doslej pa odpora Anglije ni mogla zlomiti. Prvi veliki uspehi železniške tehnike so stvar spravili zopet v tir. V drugi polovici preteklega stoletja se je za podmorsko zvezo Anglije in Francije pod cesto Dover—

Calais na Francoskem prav posebno trudil inženir Thomé de Gamond, na Angleškem pa inženir John Hawkshaw. Zadnji je prav za prav dal nagib, ki je postal merodajen za današnjo obliko načrta: pri napravi predora se poslužimo ugodne geološke plasti, ki vodi pod morsko cesto. Ta misel je bila merodajna za nadaljnja pripravljalna dela. V letih 1875. do 1880. so se tako na Francoskem kakor na Angleškem osnovala družbe, katerih namen je bila zgradba in prometovanje podmorske železniške proge med mestoma Dover in Calais. Francoska inženjerja Potier in Lapparent sta s svojim delom ustvarila predpogoje, na katerih podlagi se je lahko izdelal tehniško izvršljiv načrt. Nad 9000krat so zemljo navrtali v svrhu končnoveljavne ugotovitve, da se vleče od francoske do angleške obale na dnu kanala plast sive, kompaktne in nepropustljive krede, brez razpok in brez luknjic. Ta izredno zanimivi zaključek pomeni faktično rešitev vsega problema. — Na kontinentu napravimo predor tako, da si v naprej določimo os, ki vodi skozi najrazličnejše geološke formacije; pri tem predoru se bo pa cev predora morala prilagoditi smeri in nagnjenosti kredne plasti. Ta plast ima posebno obliko, je debela, leži ugodno in ima za gradbo predora tako izborne kakovosti, da izpeljemo cevi predora skozi njo brez vsakega pomisleka za varnost gradbe. Ker bo imel predor v sredi kanala najglobljo točko, je bilo treba rešiti še vprašanje odvajanja vode. Tudi tu je šla inženjerjem geološka formacija na roko. Načrt govori o dveh odvodnih ceveh, ki bosta odhajali od najgloblje točke predora, ena proti francoski, druga proti angleški obali, in da bo padee teh dveh cevi zadosten. Dve veliki sesalni napravi bosta dotekajočo vodo dvigali kvišku, ena na Angleškem, druga na Francoskem. Ni splošno znano in je zato treba to posebej poudariti, da samo prav ugodne geološke razmere omogočajo izvedbo tega najtežjega inženjerskega dela vseh časov, z uporabo današnjih tehniških pomočkov. Proga bo obstojala iz dveh vzporednih cevi, oddaljenih druga od druge 15 metrov; v vsaki bo en tir. Obratovanje bo električno, vlaki bodo vozili skozi predor brez prestanka naravnost iz Anglije v Francijo. Vožnja skozi 54 km dolgi predor bi trajala 40 minut, vožnja iz Pariza v London 5 ur in pol. Stroške je inženir Sartiaux izračunal leta 1913. na 400 milijonov frankov. Anglija je svoječasno zahtevala, da sme vsak hip prometovanje ustaviti, ne da bi obratovalne družbe smele zahtevati kakršnokoli odškodnino. Kljub temu, da je bila ta zahteva sprejeta, se Anglija do danes ni mogla odločiti za dovolitev gradbe. Hoče biti pač «izolirana», kar se v času značnega prometa pač nekam čudno sliši. Zato se bo morebiti ravno vsled tega vendarle enkrat dala pregovoriti.

Evropske in ameriške zaloge zlata. V zadnjih preteklih enajstih letih je znašal zlati neto-uvoz v Zedinjene države Severne Amerike okoli 500 milijonov angleških funtov; kljub temu se pa zlate zaloge najvažnejših evropskih bank niso nič znižale, temveč so se celo za 44 odstotkov zvišale. V začetku letošnjega januarja so znašale zlate zaloge petnajstih evropskih držav več kot 560 milijonov funtov, dočim so znašale v istih državah v začetku leta 1914. samo 390 milijonov funtov. Sicer so se zlate zaloge Italije, Avstrije, Nemčije in Rusije skrčile, a so se drugod zato dvignile. V Veliki Britaniji so narasle od 35 na 150 milijonov funtov, v veliki izmeri na ta način, da so potegnili denar iz prostega prometa in so ga naložili pri bankah. Pri španski banki se je dvignila zlata zaloga od okroglo 20 milijonov na 100 milijonov funtov, pri nizozemski za trikratno izmero, pri švedski za dvojno, pri švicarski in norveški za trikratno, pri danski za dveinpolkratno.

Zedinjene države Severne Amerike so imele pred vojno za 400 milijonov funtov zlata, torej približno toliko kot Evropa, danes ga imajo 900 milijonov funtov. Razmerje Evrope do Amerike je bilo pred vojno 1:1,3, v začetku leta 1925. pa 1:1,61. Torej se je Evropa spričo vojne še prav dobro držala. — Svetovna produkcija zlata je znašala v istem enajstletju (1914. do 1925.) 800 milijonov funtov. Ker znaša plus pri Ameriki in Evropi $500 + 170 = 670$ milijonov, pride ostalih 130 milijonov na druge države.

Ameriške novosti. Iz Amerike prihajajo poročila o velikih novih vrtnih strojih izredne moči. Kjerkoli hočemo, zavrtamo z njimi v zemljo 25 centimetrov do en meter 30 centimetrov široke luknje do globine treh metrov. Pomislimo le, koliko časa in truda je treba, da izkopljemo temelj za brzozjavne droge, za električne vode, za velike drevesne nasade, za kole obsežnih ograj, pa bomo vedeli vrednost takega stroja takoj ceniti. Stroj izgleda kakor kak težak tovorni avtomobil; na vrtilni ploskvi ima vrtno ogrodje s pogonom za sveder. Sveder sam obstoji iz jeklene plošče, iz katere sredine gre oster zakrivljen nož. Izvrtano zemljo vrže nož na ploščo in jo je od tam lahko odstraniti. Ti novi mehanski velikani so

se v Severni Ameriki že zelo udomačili. Dobro služijo tudi pri izkopavanju temelja velikih stavb, ker preluknjajo svet kot rešeto in tako olajšajo delo velikim lopastim dvigalnim strojem. — O ameriških zalogah helija beremo v «Daily Science News Bulletinu», da bodo v par letih zadostovale za napolnitev najmanj 200 zrakoplovov v dvojni velikosti znane zračne ladje «Shenandoah», in sicer za polnotovorno vožnjo v Evropo in nazaj v Ameriko, brez prestanka. Še tedaj zborujočemu kongresu bodo predložili postave za varstvo helijevih virov. Amerika je doslej edina dežela, kjer dobivajo helij v množinan, ki se dajo gospodarsko izrabiti. Največ helija daje naravno plinovo izhlapevanje v Teksasu. V Lakehurstu očistijo na poseben način helij od vseh drugih plinov, posebno onih, ki se vnamejo, in mu dajo skoraj 100odstotno čistost. Zrakoplove polnijo sedaj z mešanico helija in dušika v razmerju 9:1. Drugi viri helija so vojaška tajnost in jih pozna samo vlada. Danes gre ves helij za vojaške namene, in šele pomnožena produkcija bo upoštevala tudi potrebe industrije.

Za konzorcij «Obrtnega Vestnika» Engelbert Franchetti.

Urednik Engelbert Franchetti.

Za Delniško tiskarno, d. d. v Ljubljani, H. Brandt.

Skrbno
izdelovane

Preobleke

Najnižje
cene!

L. MIKUŠ

tvornica dežnikov

LJUBLJANA

Mestni trg št. 25.

Največji
izbor

Popravila

Najnižje
cene!

ANT. KRISPER, Ljubljana

MESTNI TRG ŠTEV. 26

Trgovina z galanterijskim blagom

Tovarna čevljev itd.

Tovariši rokodelci!

Če Vam je treba oddiha in mirnega počitka, obiščite biser našega Jadrana, lepo mestece obkroženo parkom južne vegetacije; naš

Novi eno izmed prvih in najlepših kopališč naše riviere

Mesto čisto in zdravo, morje bistro, tla kopališča kakor tudi samo obrežje je pokrito z najfinejšim peskom. Hrana in stanovanje 50 Din.

Prijave sprejema Organizacija S. H. O. v Novem vinskiem dolcu na tajnika: **A. Mihaljeviča, brivca.**

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

r. z. z. o. z. v Ljubljani

Mestni trg števil. 6.

ker ima že nad

10.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše.

29. avgust — 8. september 1925

POD POKROVITELJSTVOM
N. J. VELIČANSTVA KRALJA

V. LJUBLJANSKI MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM

Najstarejša in najbolj obiskana
gospodarska razstava Jugoslavije

OSREDOTOČENJE KUPCEV IN PRODUCENTOV

Na Ljubljanskem velesojem razstavljajo samo prvovrstna podjetja. — Kvaliteta blaga priznana najboljše, cene brezkonkurenčne. — Obiskovalci blaga majo 50% na železnicah. — Legitimacija, ki stane 50 Din, se dobi: v bankah in drugih denarnih zavodih, pri Aloma Company, Tourist Office in objavljenih z prodajalci na deželi. — Ugodna in cenovno prilika za obisk svetovnoznanih prirodnih lepote Slovenije (Bled, letna rezidenca Nj. Vel. kraja). — Tehnične novosti ŠPORTNA RAZSTAVA - HIGIENSKA RAZSTAVA RAZSTAVA PLEMENSKE ŽIVINE

Samo Ljubljanski velesojem
Vas bo popolnoma
zadovoljil!

Stanovanja preskrbljena

ORIENT

d. z o. z.

tovarna olj. barv, firnežev in lakov

Slomškova ulica št. 19

L J U B L J A N A

Vodmat pri Ljubljani

Prodajalna na drobno: Miklošičeva cesta 4
nasproti frančiškanske cerkve.**Kreditni zavod
za trgovino in industrijo**

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem posloplju).

Brzovjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457, 805 in 806.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Kreditno društvo**Mestne hranilnice ljubljanske**

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

**Obrtna banka
v Ljubljani**

Centrala:

Kongresni trg št. 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu v Ljubljani
št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50,000.000.-

Skupne rezerve: okrog

Din 10,000.000.-

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice
Celje
Crnomelj
KranjLogatec
Maribor
Metković
Novi Sad
TrstPtuj
Sarajevo
Split
Gorica

Brzovjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504**Priporoča se za vse
bančne posle**